

GHID PRIVIND PUNEREA ÎN APLICARE A CADRULUI LEGAL ÎN DOMENIUL ANTICORUPȚIEI, ETICII ȘI INTEGRITĂȚII

INFRAȚIUNILE DE CORUPȚIE

Referințe legislative

- Codul penal (LEGEA nr. 286/2009)
- Legea nr. 78/ 2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție

DEFINIȚIE

Corupția reprezintă abuzul puterii încredințate pentru obținerea de beneficii private.

Codul penal al României stabilește la articolele 289-292 infracțiunile de corupție:

Luarea de mită (art. 289)

Fapta funcționarului public care, direct ori indirect, pentru sine sau pentru altul, pretinde ori primește bani sau alte foloase care nu i se cuvin ori acceptă promisiunea unor astfel de foloase, în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică ori de a exercita profesia sau activitatea în executarea căreia a săvârșit fapta.

Darea de mită (art. 290)

Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, în condițiile arătate în art. 289, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

Traficul de influență (art. 291)

Pretinderea, primirea ori acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public și care promite că îl va determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani

Cumpărarea de influență (art. 292)

Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, pentru sine sau pentru altul, direct ori indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public, pentru a-l determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Legea nr. 78/ 2000 include abuzul în serviciu și uzurparea funcției, infracțiuni de serviciu potrivit Codului penal, în categoria faptelor de corupție dacă acestea conduc la beneficii pentru cel care le-a comis sau pentru altă persoană. Articolul 13² prevede: În cazul infracțiunilor de abuz în serviciu sau de uzurpare a funcției, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.

În sensul legii penale, cele două infracțiuni sunt definite astfel:

Abuzul în serviciu (art. 297)

Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

Uzurparea funcției (art. 300)

Fapta funcționarului public care, în timpul serviciului, îndeplinește un act ce nu intră în atribuțiile sale, dacă prin aceasta s-a produs una dintre urmările prevăzute în art. 297, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă

Legea 78/2000, art. 10 - 13, cuprinde o serie de fapte specifice denumite infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție. Acestea sunt de strictă interpretare și aplicare și includ:

- stabilirea, cu intenție, a unei valori diminuate, față de valoarea comercială reală, a bunurilor aparținând operatorilor economici la care statul sau o autoritate a administrației publice locale este acționar, comisă în cadrul acțiunii de privatizare ori de executare silită, de reorganizare sau lichidare judiciară ori cu ocazia unei operațiuni comerciale, ori a bunurilor aparținând autorităților publice sau instituțiilor publice, în cadrul unei acțiuni de vânzare a acestora sau de executare silită, săvârșită de cei care au atribuții de conducere, de administrare, de gestionare, de executare silită, de reorganizare ori lichidare judiciară;
- acordarea de subvenții cu încălcarea legii sau neurmărirea, conform legii, a respectării destinației subvențiilor;
- utilizarea subvențiilor în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate, precum și utilizarea în alte scopuri a creditelor garantate din fonduri publice sau care urmează să fie rambursate din fonduri publice;
- intermedierea ori înlesnirea efectuării unor operațiuni comerciale sau financiare ori participarea cu capital la un operator economic de către o persoană care are sarcina de a supraveghea, a controla, a reorganiza sau a lichida acel operator economic privat, dacă fapta este de natură a-i aduce direct sau indirect un folos necuvenit;
- efectuarea de operațiuni financiare, ca acte de comerț, incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană ori încheierea de tranzacții financiare, utilizând informațiile obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale;
- folosirea, în orice mod, direct sau indirect, de informații ce nu sunt destinate publicității ori permiterea accesului unor persoane neautorizate la aceste informații;
- folosirea influenței ori autorității de către o persoană care îndeplinește o funcție de conducere într-un partid, într-un sindicat sau patronat ori în cadrul unei persoane juridice fără scop patrimonial, în scopul obținerii pentru sine ori pentru altul de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite

Legea 78/2000, art. 17 - 18⁵ cuprinde o serie de fapte specifice denumite infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție. Acestea sunt de strictă interpretare și aplicare și includ:

- Folosirea sau prezentarea cu rea-credință de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei,
- omisiunea de a furniza, cu știință, datele cerute potrivit legii pentru obținerea de fonduri din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei
- Schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației fondurilor obținute din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei
- Schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației unui folos legal obținut, dacă fapta are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei
- Folosirea sau prezentarea cu rea-credință de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, care are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor ce trebuie virate către bugetul general al Uniunii Europene sau către bugetele administrate de aceasta ori în numele ei
- omisiunea de a furniza, cu știință, datele cerute potrivit legii, dacă fapta are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor ce trebuie virate către bugetul general al Uniunii Europene sau către bugetele administrate de aceasta ori în numele ei
- Încălcarea din culpă de către directorul, administratorul sau persoana cu atribuții de decizie ori de control în cadrul unui operator economic a unei îndatoriri de serviciu, prin neîndeplinirea acesteia sau îndeplinirea ei defectuoasă, dacă fapta a avut ca rezultat săvârșirea de către o persoană care se află în subordinea sa și care a acționat în numele acelui operator economic a uneia dintre infracțiunile prevăzute la art. 18¹ - 18³ sau săvârșirea unei infracțiuni de corupție ori de spălare a banilor în legătură cu fondurile Uniunii Europene

Legea 78/2000, art. 23-24, prevede astfel cu privire la persoanele cu atribuții de control:

- sunt obligate să înștiințeze organul de urmărire penală sau, după caz, organul de constatare a săvârșirii infracțiunilor, abilitat de lege, cu privire la orice date din care rezultă indicii că s-a efectuat o operațiune sau un act ilicit ce poate atrage răspunderea penală, potrivit prezentei legi.
- sunt obligate, în cursul efectuării actului de control, să procedeze la asigurarea și conservarea urmelor infracțiunii, a corpurilor delictive și a oricăror mijloace de probă ce pot servi organelor de urmărire penală

Neîndeplinirea cu rea-credință a acestor obligații constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani, iar dacă aceasta a fost săvârșită din culpă, pedeapsa este închisoarea de la 3 luni la 2 ani sau amenda.

Convenții internaționale

La nivel internațional, există o multitudine de convenții destinate prevenirii și combaterii corupției. Elaborarea, adoptarea și punerea lor în aplicare are în vedere faptul că fenomenul corupției este unui transfrontalier, iar provocările pe care acesta le aduce sunt similare în majoritatea țărilor.

- Convenția ONU împotriva corupției este cea care oferă cea mai largă definiție pentru ceea ce înseamnă corupție - "esența fenomenului corupției constă în abuzul de putere săvârșit în scopul obținerii unui profit personal, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, în sectorul public sau în sectorul privat". De asemenea, reprezintă prima convenție globală care inventariază și definește faptele de corupție
- Convențiile civilă și penală împotriva corupției definesc corupția activă și pasivă și stabilesc premisele unui cadru comun de sancționare a acesteia - premisă esențială pentru cooperarea judiciară internațională

- Comunicarea (2003) 317 privind o Politică Anticorupție Comprehensivă la Nivelul Uniunii Europene subliniază importanța dezvoltării unei culturi anticorupție la nivelul instituțiilor europene, dar și importanța adoptării unor definiții comune, la nivelul statelor membre, în ceea ce privește faptele de corupție și a unor pedepse corespunzătoare. Elementele cheie ale acestei secțiuni le constituie ratificarea instrumentelor anticorupție europene și internaționale, monitorizarea lor și combaterea corupției în sectorul privat.
- Decizia Cadru a Consiliului 2003/568/JHA¹ a fost adoptată la scurt timp după adoptarea Comunicării (2003) 317 și a avut ca obiectiv stabilirea unor definiții comune în ceea ce privește corupția în sectorul privat și pedepsele aplicabile, precum și recunoașterea faptului că este condamnată acțiunea unei persoane fizice sau juridice de a oferi un beneficiu necuvenit în timpul unei relații de afaceri.
- Art. 29 din TUE enunță prevenirea și combaterea corupției ca un obiectiv necesar creării și salvagădării unui spațiu european al libertății, securității și justiției, prin elaborarea unei acțiuni comune a statelor membre în domeniul cooperării polițienești, judiciare și a autorităților vamale, și atunci când este necesar, prin armonizarea legislației penale.
- Art. 61 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene², Uniunea constituie un spațiu de libertate, securitate și justiție, și acționează pentru a asigura un înalt nivel de securitate prin măsuri de prevenire a criminalității, și de combatere a acestora. Domeniile criminalității sunt definite³ ca fiind terorismul, traficul de persoane și exploatarea sexuală a femeilor și a copiilor, traficul ilicit de droguri, traficul ilicit de arme, spălarea banilor, corupția, contrafacerea mijloacelor de plată, criminalitatea informatică și criminalitatea organizată.
- Tratatul constitutiv cuprind de asemenea o serie de dispoziții privind conflictele de interese și incompatibilitățile existente în sistemul funcției publice europene sau al înalților reprezentanți ai statelor membre în diferitele instituții.
- Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene consacră în art. 41 dreptul la bună administrare, potrivit căruia orice persoană are dreptul de beneficia, în ce privește problemele sale, de un tratament imparțial, echitabil și într-un termen rezonabil din partea instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii. Aceeași Cartă instituie obligații privind asigurarea unui nivel adecvat de transparență, transmiterea răspunsurilor către cetățeni într-un termen rezonabil sau protejarea libertății de exprimare - ca prim pas pentru protecția avertizorilor de integritate.
- Primul Protocol la Convenția privind Protecția Intereselor Financiare ale Comunităților Europene⁴. Protocolul stabilește că darea și luarea de mită (corupția activă și pasivă) este infracțiune în măsura în care afectează interesele financiare ale CE.
- Directivele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului vizează stabilirea unui set de măsuri de monitorizare și identificare a operațiunilor de splare de bani. Relevanța acestora pentru eforturile anticorupție este determinată de faptul că sumele supuse spălării provin adesea din săvârșirea unor fapte de corupție care pot fi identificate doar astfel. Cele 5 directive s-au tradus în multiple modificări ale legislației relevante la nivel național
- Directivele privind achizițiile publice cuprind o serie de reglementări privind creșterea transparenței în cadrul acestor proceduri, precum și norme specifice privind evitarea conflictelor de interese sau restricționarea participării la acestea a entităților care au fost sancționate pentru corupție - ca măsură specifică de prevenire a riscurilor. Cele 3 directive au fost transpuse în plan național în tot atâtea acte normative, care au înlocuit legislația anterioară în domeniu

¹Adoptată pe 22 iulie 2003 și publicată în J.Of. L192/54 din 31 iulie 2003.

²Aceasta reprezintă noua denumire a Tratatului Instituind Comunitatea Europeană, introdusă prin Tratatul de la Lisabona

³Art. 83 alin. (1) din versiunea consolidată a Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene (fostul art. 31 din TUE)

⁴Semnat la 27 septembrie 1996

INCOMPATIBILITĂȚI

Referințe legislative

- OUG nr. 57 /2019 privind Codul administrativ
- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției
- Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative. Agenția Națională de Integritate definește incompatibilitățile ca acele situații în care un oficial public exercită mai multe funcții în același timp, de și este interzis de lege.

DEFINIȚIE

Agenția Națională de Integritate definește incompatibilitățile ca acele situații în care un oficial public exercită mai multe funcții în același timp, deși este interzis de lege.

Incompatibilități pentru aleșii locali

Funcția de primar și viceprimar, primar general președinte și vicepreședinte al consiliului județean este incompatibilă cu exercitarea următoarelor funcții sau calități potrivit Legii nr. 161/2003:

- funcția de prefect sau subprefect
- calitatea de funcționar public sau angajat cu contract individual de muncă, indiferent de durata acestuia
- funcția de președinte, vicepreședinte, director general, director, manager, administrator, membru al consiliului de administrație ori cenzor sau orice funcție de conducere ori de execuție la societățile reglementate de Legea societăților nr. 31/1990, inclusiv băncile sau alte instituții de credit, societățile de asigurare și cele financiare, la regiile autonome de interes național, la companiile și societățile naționale, precum și la instituțiile publice,
- funcția de președinte sau de secretar al adunărilor generale ale acționarilor sau asociaților la o societate comercială
- calitatea de comerciant persoană fizică

<ul style="list-style-type: none"> • calitatea de membru al unui grup de interes economic
<ul style="list-style-type: none"> • calitatea de deputat sau senator
<ul style="list-style-type: none"> • funcția de ministru, secretar de stat, subsecretar de stat sau o altă funcție asimilată acestora
<ul style="list-style-type: none"> • orice alte funcții publice sau activități remunerate, în țară sau în străinătate, cu excepția funcției de cadru didactic sau a funcțiilor în cadrul unor asociații, fundații sau alte organizații neguvernamentale
<ul style="list-style-type: none"> • consilier județean

Primarii și viceprimarii, președinții și vicepreședinții ai consiliului județean pot face parte în calitate de reprezentanți în adunarea generală a acționarilor la societățile reglementate de Legea nr. 31/1990 sau ca membri în consiliile de administrație ale unităților și instituțiilor de învățământ de stat sau confesionale și ale spitalelor publice din rețeaua autorităților administrației publice locale sau ca reprezentanți ai instituțiilor publice din subordinea unităților administrativ-teritoriale sau la care unitatea administrativ-teritorială pe care o conduce deține participație.

Funcția de consilier local sau consilier județean este incompatibilă cu exercitarea următoarelor funcții sau calități:
<ul style="list-style-type: none"> • funcția de primar
<ul style="list-style-type: none"> • funcția de prefect sau subprefect
<ul style="list-style-type: none"> • calitatea de funcționar public sau angajat cu contract individual de muncă în aparatul propriu al consiliului local respectiv sau în aparatul propriu al consiliului județean ori al prefecturii din județul respectiv
<ul style="list-style-type: none"> • funcția de președinte, vicepreședinte, director general, director, manager, asociat, administrator, membru al consiliului de administrație sau cenzor la regiile autonome și societățile reglementate de Legea nr. 31/1990 cu modificările și completările ulterioare, de interes județean ori înființate sau aflate sub autoritatea consiliului județean sau la regiile autonome și societățile reglementate de Legea nr. 31/1990 de interes național care își au sediul sau care dețin filiale în unitatea administrativ-teritorială respectivă
<ul style="list-style-type: none"> • funcția de președinte sau de secretar al adunărilor generale ale acționarilor sau asociațiilor la o societate comercială de interes local ori la o societate comercială de interes național care își are sediul sau care deține filiale în unitatea administrativ-teritorială respectivă;
<ul style="list-style-type: none"> • funcția de reprezentant al statului la o societate comercială care își are sediul ori care deține filiale în unitatea administrativ-teritorială respectivă;
<ul style="list-style-type: none"> • calitatea de deputat sau senator;
<ul style="list-style-type: none"> • funcția de ministru, secretar de stat, subsecretar de stat și funcțiile asimilate acestora

Situații de incompatibilitate pentru funcționarii publici

Calitatea de funcționar public este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții publice sau calități decât cea în care a fost numit, precum și cu funcțiile de demnitate publică. Funcționarii publici nu pot deține alte funcții și nu pot desfășura alte activități, remunerate sau neremunerate, după cum urmează:
<ul style="list-style-type: none"> • în cadrul autorităților sau instituțiilor publice;
<ul style="list-style-type: none"> • în cadrul cabinetului demnitarului, cu excepția cazului în care funcționarul public este suspendat din funcția publică, în condițiile legii, pe durata numirii sale;
<ul style="list-style-type: none"> • în cadrul regiilor autonome, societăților comerciale ori în alte unități cu scop lucrativ din sectorul public;
<ul style="list-style-type: none"> • în calitate de membru al unui grup de interes economic.

Nu reprezintă situații de incompatibilitate cazurile în care funcționarul:

- este desemnat printr-un act administrativ, emis în condițiile legii, să reprezinte interesele statului în legătură cu activitățile desfășurate de operatorii economici cu capital ori patrimoniu integral sau majoritar de stat, în condițiile rezultate din actele normative în vigoare;
- este desemnat printr-un act administrativ, emis în condițiile legii, să participe în calitate de reprezentant al autorității ori instituției publice în cadrul unor organisme sau organe colective de conducere constituite în temeiul actelor normative în vigoare;
- exercită un mandat de reprezentare, pe baza desemnării de către o autoritate sau instituție publică, în condițiile expres prevăzute de actele normative în vigoare.
- este desemnat prin act administrativ pentru a face parte din echipa de proiect finanțat din fonduri comunitare nerambursabile postaderare, precum și din împrumuturi externe contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile, cu excepția funcționarilor publici care exercită atribuții ca auditor sau atribuții de control asupra activității derulate în cadrul acestora și a funcționarilor publici care fac parte din echipa de proiect, dar pentru care activitatea desfășurată în cadrul respectivei echipe generează o situație de conflict de interese cu funcția publică pe care o ocupă.

Funcționarul public poate candida pentru o funcție eligibilă sau poate fi numit într-o funcție de demnitate publică, timp în care raportul de serviciu se suspenda astfel:

- pe durata campaniei electorale, până în ziua ulterioară alegerilor, dacă nu este ales;
- până la încetarea funcției eligibile sau a funcției de demnitate publică, în cazul în care funcționarul public a fost ales sau numit.

Funcționarii publici pot exercita funcții sau activități în domeniul didactic, al cercetării științifice, al creației literar-artistice.

Funcționarii publici pot exercita funcții în alte domenii de activitate din sectorul privat, care nu sunt în legătură directă sau indirectă cu atribuțiile exercitate, potrivit fișei postului.

Funcționarilor publici le este interzis să fie membri ai organelor de conducere ale partidelor politice și să exprime sau să apere în mod public pozițiile unui partid politic.

CONFLICTE DE INTERESE

Referințe legislative

- OUG nr. 57 /2019 privind Codul administrativ
- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției
- Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative
- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice
- Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale

DEFINIȚIE

În sensul Legii nr. 161/2003, prin conflict de interese se înțelege situația în care persoana ce exercită o demnitate publică sau o funcție publică are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin potrivit Constituției și altor acte normative.

Agencia Națională de Integritate împarte conflictele de interese în 3 tipuri:

- **potențial** în situația în care un oficial are interese personale de natură să producă un conflict de interese dacă ar trebui luată o decizie publică
- **actual** care apare în momentul în care oficialul este pus în situația de a lua o decizie care l-ar avantaja sau care ar avantaja un apropiat de-al său sau un partener de afaceri
- **consumat**, în care oficialul public participă la luarea deciziei cu privire la care are un interes personal, încălcând prevederile legale

Legea nr. 193/2017 care modifică Codul penal schimbă articolul 301 cu privire la conflictul de interese în „folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane” pe care o definește astfel: Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act prin care s-a obținut un folos patrimonial pentru sine, pentru soțul său, pentru o rudă ori un afin până la gradul II inclusiv se pedepsește cu închisoarea de la 1 la 5 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică pe o perioadă de 3 ani. Excepțiile sunt emiterea, aprobarea sau adoptarea actelor normative, precum și exercitarea unui drept recunoscut de lege sau în îndeplinirea unei obligații impuse de lege.

Potrivit codului administrativ, art. 228, alesul local aflat în conflict de interesare obligația să se abțină de la emiterea sau participarea la emiterea ori adoptarea actului administrativ, de la încheierea sau participarea la încheierea actului juridic respectiv, care ar putea produce un folos material pentru sine sau pentru:

- soț, soție sau rude ori afini până la gradul al II-lea inclusiv;
- orice persoană fizică sau juridică față de care alesul local are calitatea de debitor al unei obligații;
- societate la care deține calitatea de asociat unic ori funcția de administrator sau de la care obține venituri;
- altă autoritate din care face parte;
- orice persoană fizică sau juridică, alta decât autoritatea din care face parte, care a făcut o plată către acesta sau a efectuat orice fel de cheltuieli ale acestuia;
- asociație sau fundație din care face parte

Legea nr. 161/2003 stabilește la art. 79 că situațiile de conflicte de interese pentru funcționarii publici sunt următoarele:

- este chemat să rezolve cereri, să ia decizii sau să participe la luarea deciziilor cu privire la persoane fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial
- participă în cadrul aceleiași comisii, constituite conform legii, cu funcționari publici care au calitatea de soț sau rudă de gradul I
- interesele sale patrimoniale, ale soțului sau rudelor sale de gradul I pot influența deciziile pe care trebuie să le ia în exercitarea funcției publice

În cazul existenței unui conflict de interese, funcționarul public este obligat să se abțină de la rezolvarea cererii, luarea deciziei sau participarea la luarea unei decizii și să-l informeze de îndată pe șeful ierarhic căruia îi este subordonat direct.

Conducătorul autorității sau instituției publice, la propunerea șefului ierarhic căruia îi este subordonat direct funcționarul public în cauza, va desemna un alt funcționar public, care are aceeași pregătire și nivel de experiență.

Termenul de soluționare a situației de conflict de interese este de 3 zile.

Conflicte de interese în achizițiile publice

Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, precum și Legea nr. 99/2016 privind achizițiile publice sectoriale au preluat înțelesul pe care Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE l-a oferit conflictului de interese și implicit măsurile pe care autoritatea contractantă trebuie să le întreprindă pentru a preveni, identifica și remedia situațiile de conflict de interese, în scopul evitării denaturării concurenței și al asigurării tratamentului egal pentru toți operatorii economici.

În sensul Legii nr. 98/2016, conflictul de interese este definit la articolul 59 astfel: „prin conflict de interese se înțelege orice situație în care membrii personalului autorității contractante sau ai unui furnizor de servicii de achiziție care acționează în numele autorității contractante, care sunt implicați în desfășurarea procedurii de atribuire sau care pot influența rezultatul acesteia au, în mod direct sau indirect, un interes financiar, economic sau un alt interes personal, care ar putea fi perceput ca element care compromite imparțialitatea ori independența lor în contextul procedurii de atribuire”. Legea prevede o serie de situații cu potențial de a genera conflict de interese, fără însă a fi o abordare exhaustivă. Printre aceste situații se numără:

- participarea în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor a persoanelor care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre ofertanți/candidați, terți susținători sau subcontractanți propuși ori a persoanelor care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre ofertanți/candidați, terți susținători ori subcontractanți propuși
- participarea în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor a unei persoane care este soț/soție, rudă sau afin, până la gradul al doilea inclusiv, cu persoane care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre ofertanți/candidați, terți susținători ori subcontractanți propuși
- participarea în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor a unei persoane despre care se constată sau cu privire la care există indicii rezonabile/informații concrete că poate avea, direct ori indirect, un interes personal, financiar, economic sau de altă natură, ori se află într-o altă situație de natură să îi afecteze independența și imparțialitatea pe parcursul procesului de evaluare
- situația în care ofertantul individual/ofertantul asociat/candidatul/subcontractantul propus/terțul susținător are drept membri în cadrul consiliului de administrație/organului de conducere sau de supervizare și/sau are acționari ori asociați semnificativi persoane care sunt soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv ori care se află în relații comerciale cu persoane cu funcții de decizie în cadrul autorității contractante sau al furnizorului de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire
- situația în care ofertantul/candidatul a nominalizat printre principalele persoane desemnate pentru executarea contractului persoane care sunt soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv ori care se află în relații comerciale cu persoane cu funcții de decizie în cadrul autorității contractante sau al furnizorului de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire.

În sensul dispozițiilor Legii nr. 98/2016, prin acționar sau asociat semnificativ se înțelege persoana care exercită drepturi aferente unor acțiuni care, cumulate, reprezintă cel puțin 10% din capitalul social sau îi conferă deținătorului cel puțin 10% din totalul drepturilor de vot în adunarea generală.

Instrumente pentru prevenirea conflictului de interese

- Declarația de interese
- Declarația de abținere în cazul existenței unui conflict de interese
- Mecanismul PREVENT

Exemple de situații de conflicte de interese

Pantouflage-ul reprezintă instituirea unor interdicții cu privire la migrarea angajaților din sectorul public în cel privat și reglementarea mecanismelor de control al respectării acestor interdicții, precum și a cadrului sancționator. Obiectivele avute în vedere pentru instituirea unui astfel de sistem vizează:

- limitarea posibilităților de a utiliza anumite informații dobândite în serviciul public în mod abuziv;
- restrângerea posibilităților ca un funcționar public să-și exercite autoritatea sub influența unui posibil câștig personal, inclusiv prin speranța sau așteptarea unei angajări viitoare
- restrângerea posibilităților de utilizare a contactelor actualilor sau foștilor funcționari publici pentru beneficiile nejustificate ale funcționarilor sau ale altora

ROLUL ANI. DECLARAȚIILE DE AVERE

Referințe legislative

- Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative

Principalele prevederi

Declarațiile de avere și declarațiile de interes se depun după cum urmează:

- în termen de 30 de zile de la data numirii sau a alegerii în funcție ori de la data începerii activității anuale, cel mai târziu la data de 15 iunie
- la suspendarea din exercițiul funcției sau al demnității publice pentru o perioadă ce acoperă integral un an fiscal
- în termen de 30 de zile de la data încetării suspendării
- în termen de cel mult 30 de zile de la data încheierii mandatului sau a încetării activității

Instituțiile desemnează persoane responsabile care asigură implementarea prevederilor legale privind declarațiile de avere și declarațiile de interes și au următoarele atribuții:

- primesc, înregistrează declarațiile de avere și declarațiile de interes și eliberează la depunere o dovadă de primire;
- la cerere, pun la dispoziția personalului formularele declarațiilor de avere și ale declarațiilor de interes;
- oferă consultanță pentru completarea corectă a rubricilor din declarații și pentru depunerea în termen a acestora;
- evidențiază declarațiile de avere și declarațiile de interes în registre speciale cu caracter public, denumite Registrul declarațiilor de avere și Registrul declarațiilor de interes;
- asigură afișarea și menținerea declarațiilor de avere și ale declarațiilor de interes pe pagina de internet a instituției, dacă aceasta există, sau la avizierul propriu, în termen de cel mult 30 de zile de la primire, prin anonimizarea adresei imobilelor declarate, cu excepția localității unde sunt situate, adresei instituției care administrează activele financiare, a codului numeric personal, precum și a semnăturii. Declarațiile de avere și declarațiile de interes se păstrează pe pagina de internet a instituției și a Agenției pe toată durata exercitării funcției sau mandatului și 3 ani după încetarea acestora și se arhivează;
- trimit Agenției, în vederea îndeplinirii atribuțiilor de evaluare, copii certificate ale declarațiilor de avere și ale declarațiilor de interes depuse și câte o copie certificată a registrelor speciale în termen de cel mult 10 zile de la primirea acestora;
- întocmesc, după expirarea termenului de depunere, o listă cu persoanele care nu au depus declarațiile de avere și declarațiile de interes în acest termen și informează de îndată aceste persoane, solicitându-le un punct de vedere în termen de 10 zile lucrătoare;
- acordă consultanță referitor la conținutul și aplicarea prevederilor legale privind declararea și evaluarea averii, a conflictelor de interes și a incompatibilităților și întocmesc note de opinie în acest sens, la solicitarea persoanelor care au obligația depunerii declarațiilor de avere și a declarațiilor de interes;
- transmit Agenției până la data de 1 august a aceluiași an lista definitivă cu persoanele care nu au depus în termen sau au depus cu întârziere declarațiile de avere și declarațiile de interes, însoțită de punctele de vedere primite.

Dacă, în termen de 10 zile de la primirea declarației de avere și a declarației de interese, persoanele responsabile sesizează deficiențe în completarea acestora, vor recomanda, în scris, pe bază de semnătură sau scrisoare recomandată, persoanei în cauză rectificarea declarației de avere și/sau a declarației de interese, în termen de cel mult 30 de zile de la transmiterea recomandării. Rectificarea declarației poate fi inițiată în termen de 40 de zile de la depunerea inițială. Declarația de avere și/sau declarația de interese rectificată pot/ poate fi însoțite/însoțită de documente justificative. Declarația de avere și/sau declarația de interese depuse/depusă, împreună cu documentele justificative, se trimit/se trimite de îndată Agenției, în copie certificată.

CONDUITA ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE PENTRU FUNȚIONARI PUBLICI ȘI PERSONAL CONTRACTUAL

Referințe legislative

- OUG nr. 57 /2019 privind Codul administrativ

Principiile care guvernează conduita profesională a funcționarilor publici și a personalului contractual din administrația publică sunt stabilite de art. 368 după cum urmează:

- supremația Constituției și a legii, principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții au îndatorirea de a respecta Constituția și legile țării
- prioritatea interesului public, în exercitarea funcției deținute;
- asigurarea egalității de tratament a cetățenilor în fața autorităților și instituțiilor publice, principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții au îndatorirea de a aplica același regim juridic în situații identice sau similare;
- profesionalismul, principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții au obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;
- imparțialitatea și independența, principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții sunt obligate să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes altul decât interesul public, în exercitarea funcției deținute
- integritatea morală, principiu conform căruia persoanelor care ocupă diferite categorii de funcții le este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru ei sau pentru alții, vreun avantaj ori beneficiu în considerarea funcției pe care o dețin sau să abuzeze în vreun fel de această funcție;
- libertatea gândirii și a exprimării, principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții pot să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
- cinstea și corectitudinea, principiu conform căruia în exercitarea diferitelor categorii de funcții ocupanții acestora trebuie să fie de bună-credință
- deschiderea și transparența, principiu conform căruia activitățile desfășurate în exercitarea diferitelor categorii de funcții sunt publice și pot fi supuse monitorizării cetățenilor;
- responsabilitatea și răspunderea, principiu potrivit căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții răspund în conformitate cu prevederile legale atunci când atribuțiile de serviciu nu au fost îndeplinite corespunzător.

Drepturile funcționarilor publici în conformitate cu OUG nr. 57/2019

Dreptul la opinie
Dreptul la tratament egal
Dreptul de a fi informat
Dreptul de asociere sindicală
Dreptul la grevă
Drepturile salariale și alte drepturi conexe
Dreptul la asigurarea uniformei
Durata normală a timpului de lucru
Dreptul de a fi ales sau numit într-o funcție de autoritate sau demnitate publică
Dreptul la concediu
Dreptul la un mediu sănătos la locul de muncă
Dreptul la asistență medicală, proteze și medicamente
Dreptul la recunoașterea vechimii în muncă, în specialitate și în grad profesional
Dreptul la pensie și la alte drepturi de asigurări sociale de stat
Drepturi ale membrilor familiei funcționarului public, în situația decesului acestuia
Dreptul la protecția legii
Dreptul de a fi despăgubit pentru prejudiciile materiale suferite din culpa autorității sau instituției publice
Dreptul de a desfășura activități în sectorul public și în sectorul privat, <i>cu respectarea prevederilor legale privind incompatibilitățile și conflictul de interese</i>

Pentru personalul contractual, drepturile sunt conform Codului Muncii și legislației în vigoare

Îndatoririle funcționarilor publici și ale personalului contractual

Respectarea Constituției și a legilor
Profesionalismul și imparțialitatea
Obligații în exercitarea dreptului la libera exprimare - <i>obligația de a nu aduce atingere demnității, imaginii, precum și vieții intime, familiale și private a oricărei persoane</i>
Asigurarea unui serviciu public de calitate
Loialitatea față de autoritățile și instituțiile publice
Obligația de a informa autoritatea sau instituția publică cu privire la situația personală generatoare de acte juridice
Interdicții și limitări în ceea ce privește implicarea în activitatea politică
Îndeplinirea atribuțiilor
Respectarea limitelor privind delegarea de atribuții
Păstrarea secretului de stat, secretului de serviciu și confidențialitatea
Interdicția privind acceptarea darurilor sau a altor avantaje
Utilizarea responsabilă a resurselor publice
Subordonarea ierarhică

Folosirea imaginii proprii - interdicția de *utilizare a funcției publice în acțiuni publicitare pentru promovarea unei activități comerciale, precum și în scopuri electorale*

Limitarea participării la achiziții, concesiuni sau închirieri

Respectarea regimului juridic al conflictului de interese și al incompatibilităților

Atitudine imparțială în relațiile cu cetățenii

Promovarea unei imagini favorabile instituției publice în cazul participării, ca reprezentant, la evenimente internaționale.

Obiectivitate și responsabilitate în luarea deciziilor

Obligația respectării regimului cu privire la sănătate și securitate în muncă

ROLUL ȘI ATRIBUȚIILE CONSILIERULUI DE ETICĂ

Referințe legislative

- OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ
- Ordinul SGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului internmanagerial al entităților publice

Consilierul de etică și consilierea personalului instituției

Autoritățile și instituțiile publice au obligația de a desemna unul sau doi (în cazuri excepționale) funcționari publici, de regulă din cadrul compartimentului de resurse umane, pentru consiliere etică și monitorizarea respectării normelor de conduită. Consilierea etică are caracter confidențial și se desfășoară în baza unei solicitări formale adresate consilierului de etică sau la inițiativa sa atunci când din conduita funcționarului public rezultă nevoia de ameliorare a comportamentului acestuia. Consilierul de etică are obligația de a nu comunica informații cu privire la activitatea derulată decât în situația în care aspectele semnalate pot constitui o faptă penală. Funcționarii publici nu pot fi sancționați sau prejudiciați în niciun fel pentru că s-au adresat consilierului de etică solicitând consiliere cu privire la respectarea principiilor și normelor de conduită.

Pentru informarea cetățenilor, compartimentele de relații cu publicul au obligația de a asigura publicarea principiilor și normelor de conduită pe pagina de internet și de a le afișa la sediul autorității sau instituției publice, într-un loc vizibil și accesibil publicului

Durata deținerii statutului de consilier de etică nu poate depăși 3 ani, timp în care funcționarul public își păstrează și funcția publică deținută.

În activitatea de consiliere etică acesta nu se supune subordonării ierarhice și nu primește instrucțiuni de la nicio persoană, indiferent de calitatea, funcția și nivelul ierarhic al acesteia.

Evaluarea performanțelor profesionale individuale pentru îndeplinirea de către consilierul de etică a atribuțiilor se face de către conducătorul autorității sau instituției publice, în condițiile legii. Excepție fac activitățile de consiliere și monitorizarea conduitei personalului. Evaluarea se face cu luarea în considerare a raportului de evaluare întocmit în condițiile legii de superiorul ierarhic nemijlocit al funcționarului public care deține calitatea de consilier de etică

Condiții pentru dobândirea calității de consilier de etică

- ✓ este funcționar public definitiv;
- ✓ ocupă o funcție publică din clasa I;
- ✓ are, de regulă, studii superioare în domeniul științe sociale, astfel cum este definit acest domeniu de studii în condițiile legislației specifice;
- ✓ prezintă deschidere și disponibilitate pentru îndeplinirea atribuțiilor care îi revin consilierului de etică
- ✓ are o probitate morală recunoscută;
- ✓ nu i s-a aplicat o sancțiune disciplinară, care nu a fost radiată în condițiile legii;
- ✓ față de persoana sa nu este în curs de desfășurare cercetarea administrativă în cadrul procedurii disciplinare;
- ✓ față de persoana sa nu a fost dispusă începerea urmăririi penale pentru săvârșirea unei infracțiuni contra securității naționale, contra autorității, infracțiuni de corupție sau de serviciu, infracțiuni de fals ori contra înfăptuirii justiției;
- ✓ nu se află într-o procedură de evaluare desfășurată de autoritatea responsabilă de asigurarea integrității în exercitarea demnităților și funcțiilor publice și prevenirea corupției instituționale;
- ✓ nu se află în niciuna dintre situațiile de incompatibilitate cu calitatea de consilier de etică prevăzute.

Situații de incompatibilitate cu calitatea de consilier de etică

- este soț, rudă sau afin până la gradul al IV-lea inclusiv cu conducătorul autorității sau instituției publice sau cu înlocuitorul de drept al acestuia;
- are relații patrimoniale sau de afaceri cu oricare dintre persoanele prevăzute anterior
- este membru sau secretar în comisia de disciplină constituită în cadrul autorității sau instituției publice

Atribuțiile consilierului de etică

- monitorizează modul de aplicare și respectare a principiilor și normelor de conduită de către funcționarii publici din cadrul autorității sau instituției publice și întocmește rapoarte și analize cu privire la acestea;
- desfășoară activitatea de consiliere etică, pe baza solicitării scrise a funcționarilor publici sau la inițiativa sa atunci când funcționarul public nu i se adresează cu o solicitare, însă din conduita adoptată rezultă nevoia de ameliorare a comportamentului acestuia;
- elaborează analize privind cauzele, riscurile și vulnerabilitățile care se manifestă în activitatea funcționarilor publici din cadrul autorității sau instituției publice și care ar putea determina o încălcare a principiilor și normelor de conduită, pe care le înaintează conducătorului autorității sau instituției publice, și propune măsuri pentru înlăturarea cauzelor, diminuarea riscurilor și a vulnerabilităților;
- organizează sesiuni de informare a funcționarilor publici cu privire la normele de etică, modificări ale cadrului normativ în domeniul eticii și integrității sau care instituie obligații pentru autoritățile și instituțiile publice pentru respectarea drepturilor cetățenilor în relația cu administrația publică sau cu autoritatea sau instituția publică respectivă;
- semnalează practici sau proceduri instituționale care ar putea conduce la încălcarea principiilor și normelor de conduită în activitatea funcționarilor publici;
- analizează sesizările și reclamațiile formulate de cetățeni și de ceilalți beneficiari ai activității autorității sau instituției publice cu privire la comportamentul personalului care asigură relația directă cu cetățenii și formulează recomandări cu caracter general, fără a interveni în activitatea comisiilor de disciplină;
- poate adresa în mod direct întrebări sau aplica chestionare cetățenilor și beneficiarilor direcți ai activității autorității sau instituției publice cu privire la comportamentul personalului care asigură relația cu publicul, precum și cu privire la opinia acestora despre calitatea serviciilor oferite de autoritatea sau instituția publică respectivă.

Încetarea calității de consilier de etică prin revocare se poate dispune numai după sesizarea Agenției Naționale a Funcționarilor Publici de către conducătorul autorității sau instituției publice cu privire la activitatea considerată necorespunzătoare a consilierului de etică și cercetarea situației de către Agenția Națională a Funcționarilor Publici, cu luarea în considerare a propunerilor formulate de aceasta.

Personalul contractual

Instituțiile și autoritățile publice întocmesc rapoarte anuale cu privire la respectarea normelor de conduită de către personalul contractual din aparatul propriu sau din instituțiile aflate în subordine, coordonare ori sub autoritate.

Raportul anual cu privire la respectarea normelor de conduită de către personalul contractual se transmite ministerului cu atribuții în domeniul administrației publice.

Raportul trebuie să conțină cel puțin următoarele elemente:

- numărul și obiectul sesizărilor privind cazurile de încălcare a normelor de conduită profesională;
- categoriile și numărul de angajați contractuali care au încălcat normele de conduită morală și profesională;
- cauzele și consecințele nerespectării prevederilor referitoare la conduita personalului contractual în exercitarea funcțiilor deținute;
- măsurile de prevenire și/sau, după caz, sancțiunile aplicate.

Raportul se publică pe pagina de internet a autorităților și instituțiilor publice, iar publicarea se anunță prin comunicat difuzat printr-o agenție de presă.

AVERTIZAREA DE INTERES PUBLIC

Referințe legislative

- Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii
- Directiva Parlamentului European și a Consiliului privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii

Faptele care pot constitui subiectul unei avertizări de interes public:

- infracțiuni de corupție, infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție, infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție, infracțiunile de fals și infracțiunile de serviciu sau în legătură cu serviciul;
- infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Comunităților Europene;
- practici sau tratamente preferențiale ori discriminatorii în exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. 2;
- încălcarea prevederilor privind incompatibilitățile și conflictele de interese;
- folosirea abuzivă a resurselor materiale sau umane;
- partizanatul politic în exercitarea prerogativelor postului, cu excepția persoanelor alese sau numite politic;
- încălcări ale legii în privința accesului la informații și a transparenței decizionale;
- încălcarea prevederilor legale privind achizițiile publice și finanțările nerambursabile;
- incompetența sau neglijența în serviciu;
- evaluări neobiective ale personalului în procesul de recrutare, selectare, promovare, retrogradare și eliberare din funcție;
- încălcări ale procedurilor administrative sau stabilirea unor proceduri interne cu nerespectarea legii;
- emiterea de acte administrative sau de altă natură care servesc interese de grup sau clientelare;
- administrarea defectuoasă sau frauduloasă a patrimoniului public și privat al autorităților publice, instituțiilor publice și al celorlalte unități
- încălcarea altor dispoziții legale care impun respectarea principiului bunei administrări și cel al ocrotirii interesului public

Cui poate fi transmisă sesizarea?

- șefului ierarhic al persoanei care a încălcat prevederile legale
- conducătorului autorității publice, instituției publice sau al unității bugetare din care face parte persoana care a încălcat prevederile legale sau în care se semnalează practica ilegală, chiar dacă nu se poate identifica exact făptuitorul;
- comisiilor de disciplină sau altor organisme similare din cadrul autorității publice, instituției publice sau al unității din care face parte persoana care a încălcat legea
- organelor judiciare;
- organelor însărcinate cu constatarea și cercetarea conflictelor de interese și a incompatibilităților;
- comisiilor parlamentare;
- mass-media;
- organizațiilor profesionale, sindicale sau patronale;
- organizațiilor neguvernamentale

Sesizarea poate fi făcută **ALTERNATIV** sau **CUMULATIV** către oricare dintre persoanele sau entitățile mai sus menționate. Avertizorul nu este obligat să se adreseze șefului ierarhic sau conducătorului instituției înainte, ci se poate adresa și entităților sau persoanelor din afara instituției dacă astfel consideră oportun

Măsurile de protecție pentru avertizorii de interes public

- avertizorii în interes public beneficiază de prezumția de bună-credință până la proba contrară
- la cererea avertizorului cercetat disciplinar ca urmare a unui act de avertizare, comisiile de disciplină sau alte organisme similare din cadrul autorităților publice, instituțiilor publice sau al altor unități au obligația de a invita presa și un reprezentant al sindicatului sau al asociației profesionale. Anunțul se face prin comunicat pe pagina de Internet a autorității publice, instituției publice sau a unității bugetare, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înaintea ședinței, sub sancțiunea nulității raportului și a sancțiunii disciplinare aplicate.
- avertizorului i se va ascunde identitatea de comisia de disciplină dacă cel reclamat prin avertizarea în interes public este șef ierarhic, direct sau indirect, ori are atribuții de control, inspecție și evaluare a avertizorului
- avertizorului i se aplică din oficiu prevederile Legii nr. 682/2002 privind protecția martorilor dacă semnalează infracțiuni de corupție, de serviciu sau împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene.
- instanța poate dispune anularea sancțiunii disciplinare sau administrative aplicate unui avertizor, dacă sancțiunea a fost aplicată ca urmare a unei avertizări în interes public, făcută cu bună-credință.
- instanța verifică proporționalitatea sancțiunii aplicate avertizorului pentru o abatere disciplinară pentru a înlătura posibilitatea sancționării ulterioare și indirecte a actelor de avertizare în interes public

ANALIZA VULNERABILITĂȚILOR ȘI A RISCURILOR DE CORUPȚIE

Referințe legislative

- Metodologia MDRAP de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție (autorități publice locale) https://www.mdrap.ro/metodologia_de_identificare_si_evaluare_a_riscurilor_si_vulnerabilitatilor_la_corupție
- HG nr. 599/2018 pentru aprobarea Metodologiei standard de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale

Identificarea riscurilor în administrația publică locală

Metodologie dezvoltată de MDRAP și testată la nivelul a 91 de unități administrativ-teritoriale reprezintă o sinteză simplificată a mai multor metodologii, ținând seama de particularitățile administrației publice locale.

Cuprinde 3 etape:

Formarea grupului de lucru pentru integritate sau desemnarea persoanei responsabile cu analiza vulnerabilităților și riscurilor

Identificarea vulnerabilităților, amenințărilor și riscurilor

Formularea măsurilor de remediere

Registrul realizat este diseminat intern și participanților la consultări pentru a formula propuneri de măsuri de remediere - aflate în responsabilitatea personalului sau în sarcina cetățenilor

Identificarea riscurilor în administrația publică centrală

În sensul prevederilor HG nr. 599/2018

Risc de corupție reprezintă probabilitatea de materializare a unei amenințări de corupție care vizează un angajat, un colectiv profesional sau un domeniu de activitate, determinată de atribuțiile specifice și de natură să producă un impact cu privire la îndeplinirea obiectivelor/activităților unei autorități sau instituții publice ale unei structuri din cadrul acestora.

Amenințarea de corupție este acțiunea sau evenimentul de corupție care se poate produce în cadrul a unei activități specifice a unei autorități sau instituții publice sau al unei structuri din cadrul acestora.

În schimb, vulnerabilitate reprezintă o slăbiciune în sistemul de reglementare ori control al activităților specifice, care ar putea fi exploatată, putând conduce la apariția unei fapte de corupție.

Metodologia de evaluare a riscului conform HG nr. 599/2018 presupune etape similare cu cele din metodologia simplificată a MDRAP

EVALUAREA INCIDENTELOR DE INTEGRITATE

Referințe legislative

- Hotărârea nr. 599/2018 pentru aprobarea Metodologiei standard de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu indicatorii de estimare a probabilității de materializare a riscurilor de corupție, cu indicatorii de estimare a impactului în situația materializării riscurilor de corupție și formatul registrului riscurilor de corupție, precum și pentru aprobarea Metodologiei de evaluare a incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu formatul raportului anual de evaluare a incidentelor de integritate
- HG nr. 583/2016 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016-2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public

Principalele prevederi

HG nr. 583/2016 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016-2020 definește incidentele de integritate ca *situația în care cu privire la un angajat al unei instituții/autorități publice sau întreprinderi publice a fost luată sau dispusă cel puțin una dintre următoarele măsuri:*

încetarea disciplinară a raporturilor de muncă, ca urmare a săvârșirii unei abateri de la normele deontologice sau de la alte prevederi similare menite să protejeze integritatea funcției publice;

trimiterea în judecată sau condamnarea pentru săvârșirea unei infracțiuni de corupție sau a unei fapte legate de nerespectarea regimului interdicțiilor, incompatibilităților, conflictului de interese sau declarării averilor;

rămânerea definitivă a unui act de constatare emis de către Agenția Națională de Integritate, referitor la încălcarea obligațiilor legale privind averile nejustificate, conflictul de interese sau regimul incompatibilităților;

rămânerea definitivă a unei decizii emise de Consiliul General al Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU) privind o lucrare științifică;

Obiectiv specific 2.1 - Îmbunătățirea capacității de gestionare a eșecului de management prin corelarea instrumentelor care au impact asupra identificării timpurii a riscurilor și vulnerabilităților instituționale are ca acțiuni subsecvente:

- dezvoltarea unui mecanism instituțional de evaluare ex-post a incidentelor de integritate și de promovare a măsurilor preventive adaptate la tipologia faptelor analizate;
- publicarea listei incidentelor de integritate și a măsurilor de remediere, alături de rezultatele evaluării SCIM și de indicatorii aferenți fiecărui standard;

La obiectivul specific 3.8 - Creșterea integrității, reducerea vulnerabilităților și a riscurilor de corupție în administrația publică locală, o măsură este aceea de generare a unui index al integrității în cadrul administrației publice locale prin agregarea indicatorilor privind incidentele de integritate, evaluarea calității serviciului de către public și transparența instituțională.

HG nr. 599/2016 stabilește Metodologiei de evaluare a incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu formatul raportului anual de evaluare a incidentelor de integritate.

Astfel, conducătorul autorității sau instituției publice desemnează, prin act intern, responsabilul pentru implementarea metodologiei de evaluare a incidentelor de integritate, care desfășoară mai multe activități:

- obținerea de informații privind incidentul de integritate;
- analiza incidentului de integritate;
- propunerea de măsuri de prevenire și/sau control

Incidentele de integritate sunt analizate în maximum 30 de zile de la producerea lor, iar analiza trebuie să cuprindă mai multe aspecte:

- tipul de eveniment care constituie incidentul de integritate evaluat;
- sectorul de activitate în care a intervenit incidentul de integritate și funcția persoanei care l-a săvârșit;
- starea de fapt și modul de operare;
- cadrul legislativ aplicabil și procedurile interne din cadrul autorității sau instituției publice relevante pentru incidentul analizat;
- cauzele incidentului de integritate, prin raportare la amenințările și vulnerabilitățile identificate în procesul de evaluare a riscurilor de corupție, precum și cele aferente incidentului de integritate evaluat;

- durata procedurii de cercetare a faptelor ce constituie abatere disciplinară;
- sancțiuni disciplinare, administrative sau, după caz, penale aplicate;
- efectele incidentului de integritate asupra raporturilor de muncă ale persoanei care a săvârșit incidentul de integritate;
- impactul incidentului de integritate asupra activității autorității sau instituției publice

CADOURI ȘI ACȚIUNI DE PROTOCOL

Referințe legislative

- Legea nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției

Principalele prevederi

Persoane din instituțiile publice au obligația de a declara și prezenta la conducătorul instituției, în termen de 30 de zile de la primire, bunurile pe care le-au primit cu titlu gratuit în cadrul unor activități de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției. Excepție fac: medaliile, decorațiile, insignele, ordinele, eșarfele, colanele și altele asemenea, primite în exercitarea demnității sau a funcției obiectele de birotică cu o valoare de până la 50 euro.

Conducătorul autorității, instituției publice sau al persoanei juridice dispune constituirea unei comisii alcătuite din 3 persoane de specialitate din instituție, care va evalua și va inventaria bunurile primite cu titlu gratuit, care ține evidența bunurilor primite de fiecare demnitar sau funcționar și, înainte de finele anului, propune conducătorului instituției rezolvarea situației bunului.

Reguli privind bunurile primite cu titlu gratuit	
Obiectele de birotică cu o valoare de până la 50 euro	Se exceptează de la prevederile Legii nr. 251/2004. Nu există obligația declarării lor.
Valoarea bunurilor stabilite de comisie este mai mare decât echivalentul a 200 euro	Persoana care a primit bunurile poate solicita păstrarea lor, plătind diferența de valoare
Valoarea bunurilor stabilită de comisie este sub echivalentul a 200 euro	Bunurile acestea se păstrează de către primitor

În cazurile în care persoana care a primit bunurile nu a solicitat păstrarea lor, acestea rămân în patrimoniul instituției sau pot fi transmise cu titlu gratuit unei instituții publice de profil ori vândute la licitație. Veniturile obținute ca urmare a valorificării acestor bunuri se varsă, după caz, la bugetul statului, bugetele locale sau la bugetele autorităților, instituțiilor publice ori persoanelor juridice.

La sfârșitul fiecărui an, autoritățile, instituțiile publice sau persoanele juridice publică lista cuprinzând bunurile depuse potrivit prezentei legi și destinația acestora, pe pagina de Internet a persoanei juridice respective ori în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a.

Cuprins

	Pagina
Infracțiunile de corupție	1
Incompatibilități	5
Conflicte de interese	7
Rolul ANI. Declarațiile de avere	10
Conduita în instituțiile publice pentru funcționari publici și personal contractual	11
Rolul și atribuțiile consilierului de etică	13
Avertizarea de interes public	15
Analiza vulnerabilităților și a riscurilor de corupție	16
Evaluarea incidentelor de integritate	17
Cadouri și acțiuni de protocol	19

Transparență, etică și integritate prin parteneriat social

Cod SIPOCA 422 / SMIS2014+ 118183

Primăria Municipiului Caracal
August 2019

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu
poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Material gratuit